

организации детского коллектива во время трудовой деятельности, изложена методика использования "рабочей комнаты" с целью формирования элементарных трудовых навыков у дошкольников.

Ключевые слова: общественное дошкольное воспитание, политехнизации дошкольного воспитания, трудовое воспитание детей дошкольного возраста, "рабочая комната".

LOZYNSKA S. V. Anotation concerning the issue of ways of organisation of the pre-schooler's labor activity in the 30 s of 20th century.

The article is dedicated to analysis of forms, ways and methods of labor education of pre-schoolers, their influence on forming the personality of child, the organisation of children group during the working activity, and describes the method of the usage of "working room" in order to develop the elementary labor skills among pre-schoolers.

Keywords: social pre-school education, technicalization of pre-school education, labor education of pre-schoolers, "working room".

Мартіросян О. І.
Київський університет імені Б. Грінченка

ПОЛІТИЧНИЙ ЛІДЕР В УКРАЇНІ ЯК ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕЛІТИ: СОЦІОКУЛЬТУРНІ УМОВИ ТА ДЕМОКРАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

На підставі аналізу історико-педагогічної літератури, політичних статей, публікацій, автор статті проаналізувала, визначила роль політичного лідера в Україні в процесі демократичних перетворень та соціокультурних змін. Обґрунтовано значущість інтелектуальної еліти суспільства та визначено конкретну програму політичних дій і позитивних перетворень політичних лідером в суспільстві.

Автор статті наголошує, що саме від ролі політичного лідера залежить авторитет і статус держави.

Ключові слова: політичний лідер, демократичне суспільство, українська нація, інтелектуальний потенціал, правова держава.

Суб'єктом політичних відносин є не кожна людина, а лише творець політики, тобто та особа, що реально впливає на владу, владні структури, маючи певні цілі та наміри. Одним словом – це люди, або людина, що здатна формулювати та реалізувати свої політичні цілі. Характерною рисою політичного лідера є активність та його інтелектуальний потенціал в ході реалізування владних повноважень [6, с. 65].

Мета статті визначити і пояснити роль політичного лідера в процесі демократичних, суспільно-культурних перетворень в українському суспільстві та підвищення статусу нації на шляху до побудови соціально-правової держави з високим інтелектуальним потенціалом.

Позицію та інституційний аспект лідерства вивчали багато політологів, істориків, соціологів, філософів. Серед найкращих були: Ж. Блондель, Р. Согдилл, Т. Хілтон, А. Голдієр, Е. Богардус, Ф. Гальтон, М. Вебер, Д. Локк,

Ж.-Ж. Руссо.

Явище лідерства ґрунтується на певних об'єктивних потребах складно організованих і керованих систем. До них належать потреби в самоорганізації та впорядкуванні нових елементів політичної системи для необхідного забезпечення її життєздатності. Одним із важливих чинників політичного лідерства є психологічний підхід, який дає психологічне пояснення виникнення, дії та функціонування лідерства як політичного явища.

Основоположником цього важливого психологічного чинника був З. Фрейд, який довів, що в "несвідомому" житті людей, раціональне мислення яких перебуває за межами волі та розуміння своїх проблем важливе значення має присутність і авторитет лідера, це опора на його авторитет, життєдіяльність, підсвідоме прагнення постійної підтримки та політичного товариства як носія колективної свідомості.

Соціальна потреба людського життя в управлінні різного роду спільнотами і меншинами визначає появу політичного лідера, який визначає стратегію цілей і завдання розвитку суспільства.

За визначенням українського політолога, професора Ф. М. Кирилюка, політичне лідерство – це заснований на авторитеті персоніфікований спосіб самоорганізації суспільного життя, сутність якого становлять відносини впливу і послідовництва.

У теоретичній системі політичного лідерства, для повної характеристики основної особи, виділяють три головні компоненти:

- соціальні умови і фактори, що впливають на політичного лідера;
- індивідуальні соціально-психологічні властивості;
- ресурси або засоби, які він має для політичної діяльності [11, с. 25].

На підставі історичної та політологічної літератури ми з'ясували, що існує декілька підходів до формування політичного лідерства та оцінки особистісних якостей. Більшість з них спирається на типологію політичного авторитету, розроблену німецьким політологом М. Вебером.

Для формування концепції політичного лідера будемо спиратися на думку Аристотеля (давньогрецького філософа і мислителя), що людина – це активна органічна частка держави, яка бере активну участь у політичному житті, законодавчій і судовій діяльності держави. Тому особа, яку приваблюють владні повноваження, не може існувати без спілкування з іншими людьми та жити окремо від держави.

Діяльність політичного лідера – це сукупність його окремих дій, спрямованих на завоювання та утримання своїх політичних інтересів.

Народ, нація, клас, великі і малі політичні та громадські об'єднання – це лише сукупність окремих людей з відповідними інтересами і цілями, які потребують мудрого і сильного керівника для реалізації суспільно-

політичних, соціально-економічних та соціокультурних перетворень [5, с. 102].

Яскраво і конкретно аналізує проблеми політичного лідерства Н. Макіавеллі (1469–1527 рр.). В його розумінні політичний лідер – це князь, який об'єднує навколо себе суспільство і використовує для цього будь-які засоби [9, с. 114].

Т. Карлейль (1795–1881 рр.) і Р.-У. Емерсон розглядають теорію лідерства як результат творчості героїчних особистостей.

На думку Ф. Ніцше (1844–1900) і Г. Тарда (1843–1904 рр.), більшість людей не здатні до самостійної соціальної творчості, а тому джерелом прогресу в усіх сферах людського життя виступають активні особи.

Політична активність лідера зумовлюється потребою людини належати до певного соціуму, досягнути почуття “ми”. Поштовхом до цього стає певна сума політичних знань, переконань та навіть духовно-емоційний стан людини [10, с. 180].

У кожній країні, в певну існуючу формацію, існують конкретні історичні обставини, які визначають специфічні вимоги до особистих якостей лідера та його поведінки. Одна людина може виявити риси лідера на мітингу, друга – в повсякденній політико-організаційній роботі, третя – особистому спілкуванні і допомозі, четверте – на міжнародній арені і в дипломатичних відносинах.

Політичний діяч або політичний лідер виконує у суспільстві багато різних функцій, але самими важливими є: інтегративна і комунікативна, які об'єднують громадян навколо загальних цілей і цінностей, тим самим показуючи приклад служіння державі, народові, Вітчизні.

За різні історичні формації, на багатьох етапах людського розвитку історія визначила багато постатей, які мали характерні риси політичних лідерів: В. Ленін, Й. Сталін, А. Гітлер, Ф. Кастро, Б. Хмельницький, О. Македонський, Мао-Цзедун, Б. Наполеон, Г. Жуков, У. Черчіль, Л. Кравчук.

Кожне покоління, кожна нація пишається своїми політиками, лідерами, істориками, філософами та видатними людьми. Адже саме завдяки їм, висоті їхніх духовних, суспільно-політичних, соціокультурних звершень залишаються в історії ті політичні лідери, особи, які того варті, які своєю розумовою працею, інтелектом, правовою культурою, пошуком політичних і духовних орієнтирів створювали передумови благодатного розвитку своєї держави. Це були: Ярослав Мудрий, княгиня Ольга, Петро Могила, Григорій Сковорода, Іван Франко, Михайло Грушевський, Павло Русин, Є. Коновалець, А. Волошин, В. Чорновіл, В'ячеслав Липинський, Тарас Шевченко, Богдан Хмельницький, Нестор-Літописець. Слід зазначити, що не всі діяння політиків можуть бути визнані сучасниками і нащадками. Історія,

життя, людська пам'ять – суворий і справедливий “суддя” і тільки мислителі і генії всесвітнього масштабу, які мають особливу соціальну енергетику та історичну пам'ять, шанобливо, разом з українською історією, вірою, традицією, із загальнолюдською культурою перейшли, разом з нами, у XXI ст.

Радикальні зміни у формуванні та функціонуванні політичної системи в Україні охопили й інститут громадсько-політичного лідерства в XXI ст. У складній, ще невизначеній, соціально-політичній ситуації постає проблема підготовки та формування громадсько-політичних лідерів нового ґатунку. Стара система (радянська) підготовки лідерів була досить розгалуженою і мала досить кваліфіковані викладацькі сили. Але її обмеженість полягала в тому, що вона прищеплювала партійному, профспілковому, комсомольському активу тільки навички “вимагати” “спрямовувати”, “організовувати”, “домагатися”, “забезпечувати” тощо, до того ж специфічними методами тиску, адміністрування. Сьогодні майбутнім лідерам-політикам і лідерам-управлінцям треба вчитися науковим методам соціального управління, знанням і повазі до чинних законів, використанню методів діалогу та переконання, політикам треба вчитися бачити навколо конкретних і професійних фахівців, людей, партнерів, громадян [8, с. 55].

Дещо про український парламентаризм. Компетентність, принципова, смілива громадянська позиція, глибокий демократизм, розуміння проблеми та особлива привабливість породили повагу в українського народу до парламентаріїв. Їм дякуємо за підтримку широких верств населення. Без участі народних депутатів не вирішуються значущі проблеми української держави. Українська нація розуміє, що значна частина депутатів виявляє високу принциповість, непримиримість до минулого, бореться з бюрократизмом і байдужістю, активно взаємодіє з громадянами. Але є й такі депутати, котрим байдуже історія, свобода і щастя української нації. Вони співпрацюють з тінговою економікою, поновлюють грошима свої закордонні рахунки, підривають авторитет держави та нехтують довірою мільйонів громадян. На сьогодні, незважаючи на деякі негаразди і недоліки у суспільно-політичному житті, поширюється ідейний та політичний плюралізм, який стає нормою політичного життя. В атмосфері демократії, гласності, відкритої полеміки та цивілізованої конкуренції новим політичним і партійним лідерам відкриваються можливості боротьби за голоси виборців та прихід до влади. Враховуючи сучасне сьогоднішнє в Україні, процес формування інституту політичного лідерства має свої особливості: руйнування тоталітарної системи відбувається паралельно з національним і духовним відродженням та становленням демократично-правової республіки.

Визначальною рисою, яка ускладнює розвиток демократичних процесів у нашій державі, є поліетнічна, полікультурна і поліконфесійна структура

населення, серйозні регіональні (Захід – Схід) відмінності в його соціальній структурі та політичних симпатіях.

Для України потреба в авторитетному політичному лідері зростає за складних ситуацій життєдіяльності суспільства. Можливості розв'язання складних суспільно-економічних проблем багато в чому залежать від наявності авторитетного і загальноновизнаного лідера, який би не тільки запропонував стратегію виходу з кризи, а й зумів консолідувати і об'єднати суспільство на її виконання [4, с. 72].

Такими загальноновизнаними, загальнонаціональними лідерами, що очолили вихід суспільства з кризи, у недалекому минулому, були Ф. Рузвельт, У. Черчилль, де Голль, В. Щербицький, М. Хрущов, В. Гавел, Г. Шрьодер, А. Меркель, Х. Клінтон, В. Путін, Д. Медведєв, О. Лукашенко, Л. Кравчук.

Висновок. Цінність політичного лідерства – в демократизмі президентської влади, яка передбачає діалог і співробітництво з представниками різних напрямків суспільної думки, їх участь у розробці президентських ініціатив і програм, забезпечення стабільного суспільного порядку і соціального захисту громадян, безпеки громадян і держави, посилення боротьби з кримінальною злочинністю, посилення контролю за виконанням прийнятих законів.

XXI ст. як нова траєкторія життєдіяльності суспільства виробляє гуманістичну концепцію спілкування всіх країн мовою миру, взаємопорозуміння та дружніх зв'язків.

Використана література:

1. Білоус А. О. Політико-правові системи: світ і Україна. – К., 2000. – 200 с.
2. Зуцук Ю., Кривошеєнко О., Яблонський В. Фігури. Політичне лідерство в сучасній Україні. – К., 1999. – 384 с.
3. Курас І. Ф. Україна – незалежна держава. – К., 2001.
4. Кухта Б. Л. Політичні еліти і лідерство. – Л., 1995.
5. Кухта Б. Л. Феномен політичного лідера // Історичні силуети на тлі епох. – 2001. – 279 с.
6. Конончук С. Г., Ярош А. А. Розвиток демократії в Україні. – К., 2001. – С. 64-66.
7. Луговий В. І., Князев В. Концептуальні засади реформування політичної системи України. – К., 2001.
8. Мартіросян О. І., Черкасов О. В. Політологія в системі соціально-гуманітарного знання та в контексті вивчення історії : навчально-методичне видання. – К. : Міленіум, 2008. – 124 с.
9. Політологічний енциклопедичний словник. – К. : Генеза, 1996. – 398 с.
10. Шпорлюк Р. Нації. З історичного досвіду України, Польщі, Росії та Білорусії. – К., 2001. – 194 с.
11. Кретов Б. Н. Политологическая теория лидерства // Социально-гуманитарные знания. – 2000. – № 4. – С. 24-29.
12. Пахарев А. Д. Политическое лидерство и лидеры. – К., 2001. – С. 74-75.

МАРТИРОСЯН Е. И. Политический лидер на Украине как интеллектуальный потенциал национальной элиты: социокультурные условия и демократические трансформации.

На основании анализа историко-педагогической литературы, политических статей, автор статьи проанализировала и определила роль политического лидера в Украине в процессе демократических преобразований и социокультурных изменений. Подчеркнута значимость интеллектуальной элиты общества и определена конкретная программа политических действий и позитивных преобразований политического лидера в обществе.

Автор статьи делает акцент, что именно от роли политического лидера зависит и статус государства.

Ключевые слова: политический лидер, демократическое общество, украинская нация, интеллектуальный потенциал, правовое государство.

MARTIROSIAN E. I. The political leader in Ukraine as a potential national intellectual elite: the sociocultural conditions and democratic transformation.

On the basis of analysis of historical and educational literature, political articles, author of the article analysed, the role of political leader defined in Ukraine in the process of democratic transformations and socio-cultural changes. It is reasonable meaningfulness of intellectual elite of society and concrete program of political actions and positive transformations of political leader in society.

The author of the article marks that authority and status of the state depend exactly on the role of political leader.

Keywords: political leader, democratic society, Ukrainian nation, intellectual potential of the nation's, construction of social and legal state.

Ма Цзюнь
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ДІАГНОСТИКА ВОКАЛЬНОГО СЛУХУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ У ПРОЦЕСІ СПІВАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуто питання діагностування рівнів розвитку вокального слуху студентів інститутів мистецтв у процесі навчальної діяльності у класі постановки голосу. Визначено рівні розвитку вокального слуху майбутніх учителів музики, а саме: адаптивний, достатній та високий.

Ключові слова: вокальний слух, вчитель музики, слухові уявлення.

Розвиток мистецької освіти в Україні спрямований на глобалізацію культурно-освітніх процесів, трансформацію міжнародних наукових шкіл, а також на поширення досвіду викладання у вищих педагогічних навчальних закладах кращих національних світових традицій. Це допомагає озброїти випускників інститутів мистецтв комплексом синтезованих знань з метою їх адаптації в різних формах педагогічного процесу, зокрема у співацькій діяльності.

Дослідження фахівців П. Бережанського, Н. Гарбузова, Д. Огороднова, Д. Парнеса, Б. Теплова та ін. дають змогу визначити музичний слух як